

حاج مصورالملکی

او ایرانی است ولی سران دول معظم دنیا بیش از هم میهنانش از صنعت او تقدیر نموده و میشناسند.

مردم دول خارج برای بدست آوردن اثری از کارهای صنعتی حاج مصورالملکی با تحمل زحمات و مخارج از هم رقابت میکنند. حاج مصورالملکی استاد بیمانندی است در فنون صنعت نقاشی قدیم و جدید مینیاتور و طبیعی و تذهیب.

با این اوصاف جای نهایت تعجب و تأسف است که چرا تا کنون این استاد زبردست را از نظر تاریخی هم باشد وسیله فرهنگ و دیگر طرق بتمام طبقات معرفی نکرده اند.

اینک اینجا نب افتخار میکنم که توانسته ام اطلاعاتی از سوابق استاد نامبرده تهیه نموده و برای ثبت و ضبط تاریخ و شناسائی بشرح زیر بنظر هم میهنان گرامی برسانم.

استاد مذکور بنام حاج محمد حسین مصورالملکی معروف به (حاج مصورالملکی صنعت نقاشی) متخلص به (مصور) که در تاریخ یک هزار و دوست و شصت و نه ۱۲۶۹ شمسی در اصفهان متولد شده است آقای مصورالملکی فرزند محمد حسن نقاش ابن زین العابدین نقاش ابن محمد کریم نقاش میباشد و پدر در پدر تازمان صفویه مشغول نقاشی اشتغال داشته اند.

آقای مصورالملکی در دوازده سالگی از مکتب بیرون آمده و در کارخانه پدرش مشغول مشق نقاشی شده است ولی متأسفانه بعد

بغاک مقدم او خلق از سجود چو زاهد

بقرب حضرت پروردگار افتد و خیزد

مهاشها ملکا دل ز عشق جلوه رویت

بگردش مع تو پروانه وار افتد و خیزد

شدی روانه بمیخانه از قفای تو (شاطر)

دوان دوان بتماشای یار افتد و خیزد

آقای حاج مصورالملکی

از یکسال یعنی در سیزده سالگی پدرش فوت میکند و او در اطاق کار پدر بدون داشتن استاد مشغول کارهای نقاشی میشود و از عایدات صنعت نقاشی معاش عائله پدر را تأمین میکند و بر اثر ذوق و استعدادی که داشت در اندک مدتی در فن نقاشی پیشرفت نمود و کارهای صنعتی ایشان خواهان فراوانی پیدا کرد.

آقای مصورالملکی علاوه بر فن نقاشی از جوانی قریحه سرودن شعر (نظم) نیز داشت و نامبرده برای تقویت این قریحه خدادادی در بیست سالگی داخل انجمن دانشکده اصفهان شده و چندسالی در آن انجمن و انجمنهای دیگر بسرودن اشعار پرداخت.

مصورالملکی بممالک خارج ایران نیز مسافرت نمود نامبرده درسی و هشت سالگی از طریق روسیه، لهستان، آلمان و بلژیک به فرانسه مسافرت کرد و شش ماه در پاریس به نقاشی مشغول بود بعد از راه مصر به مکه معظمه مشرف گردید و پس از اعمال حج از راه شام و عراق با اصفهان بازگشت.

آقای مصورالملکی در چهل سالگی ازدواج کرد.

نامبرده اکنون که پنجاه و هشت سال از عمرش میگذرد ۴۷ سال آنرا متوالیاً در شغل فنون نقاشی مصروف داشته است مشارالیه بدون داشتن استاد و فقط بواسطه استعداد و هوش و ذوق خدادادی و با استفاده از کارهای اساتید شرقی و غربی و مراجعه بکتاب اروپائی مربوط به فنون صنعت نقاشی و در واقع با از خود گذشتگی و تحمل هر گونه زحمت و مصائب بدرجه ای رسیده است که امروز میتوانیم بوجود او افتخار نماییم.

آقای مصورالملکی شاگردان زیادی در فنون نقاشی تربیت نموده است که فعلاً هر يك از آنان در فن نقاشی تبحر پیدا کرده اند.

آقای مصورالملکی در پانزده سال قبل یعنی در آوریل ۱۹۳۳ در نتیجه تهیه تابلویی که بدستور ملکه انگلستان ساخته بود بدریافت مدال تاجگذاری مفتخر شده است و در پنج سال قبل تابلوهائی بـ بـك مینیاتور جنگ سران متفقین بحال حملـه در تعقیب سران محور بطرز جنگ ایرانیاں قدیم (چرچیل و روزولت و استالین و چیانگ کای شک در حال حملـه به هیتلر، مسیولینی و توجو) بودند ساخته و برای آنان ارسال داشت و بواسطه ذوق و سلیقه مخصوصی که در تنظیم این تابلو بخرج داده بود سران دول متفق (چرچیل و روزولت و چیانگ کای شک) ضمن نامه های صمیمانه و دوستانه از تبحر و استادای ایشان در فنون نقاشی تقدیر و تقدیس شده است.

و برای اینکه عموم هم میهنان بدانند که وجود و اثر امثال مصورالملکی در روابط ایران با کشورهای دوست و خارجی بسیار

موثر است نهلا فقط چهار نامه رسیده از سران دول خارجی را ذیلا نقل مینمائیم:

چهارم آوریل ۱۹۳۳ آقای حاج میرزا حسین مصور قبل از حرکت از اصفهان میل دارم بدین وسیله مراتب مسرت خود را نسبت بدو فقره صفحه نقاشی که بر طبق دستور من یکی برای علیا حضرت ملکه و یکی برای خانم لوی مونتبانتن کشیده اید اظهار دارم صفحه اولی موجب مسرت خاطر علیا حضرت ملکه را فراهم آورده و قطع دارم صفحه دومی هم بهمان قدر گیرنده اش مسرور خواهد ساخت برای قدردانی از عملیات ممتاز جنابعالی تقاضا میکنم یکقطعه مدالیکه باین مراسله ارسال میشود قبول نمائید همواره موفقیت جنابعالی را خواستارم.

۱. ی بریستو جنرال قنصل انگلیس

نمره ۱۰ وزارتخانه نخست وزیر ۲۷ فوریه ۱۹۴۴

آقای عزیز من بایکدینا مسرت تا بلو نقاشی یاد بود کنفرانس طهران را که بعنوان هدیه باینجانب مرحمت نموده اید قبول مینمائیم تا بلو مزبور از دول لحاظ برای اینجانب دارای ارزش میباشد یکی از نقطه نظر کار صنعتی و دیگری از لحاظ احساسات مودت آمیز شما نسبت باین کشور و خود اینجانب که آن احساسات منشا کار شما بوده است
با تقدیم مراتب اراتمندی

وینستون S چرچیل

حاجی مصور الملك

۲۴ اگست ۱۹۴۴ آقای حاج مصور الملکی سفارت کبرای امریکا از طرف آقای روزولت رئیس جمهور کشور های متحده امریکا مراتب قدردانی شخص نامبرده را بواسطه مینیاتور اعطائی که شامل مینیاتورهای رئیس جمهور آقای چرچیل و مارشال استالین است تقدیم میدارد رئیس جمهور مینیاتور مزبور را بدون عیب دریافت نمود و آن دوستیکه شما بواسطه عمل دست خود نشان داده بودید بهنهایت مورد قدردانی وی و این مؤسسه واقع گردید کار شما همیشه بعنوان یادگاری خوبی از رابطه نزدیکی که اکنون دو کشور ما را

یکی از آثار و هنر نمائی های آقای حاج مصورالملکی
استاد صنعت نقاشی در ایران

بهم مربوط میسازد باقی خواهد ماند .

دوست صمیمی شما سفیر کبیر امریکا

ریچارد فورد

دبیر اول

۲۶ جولائی ۱۹۴۴ آقای مصور بایکد نیامسرت پیشکشی گرانبهای شما را که شامل مینیاتورهای آقای روزولت رئیس جمهور کشور های متحده آمریکا و مستر چرچیل نخست وزیر بریطانیای کبیر و مارشال استالین رئیس کل قوای اتحاد جماهیر شوروی و خود اینجانب در تعقیب متجاوزین محور است بوسیله جناب آقای جواکیم اولالیو دوناسیما نتواسیلو و اسفیر کبیر برزیل در چین دریافت نمودم یقین میدانم تازه گی و طرز سلیقه عالی که برای این کار بکار برده اید نقاشی شمارا در عداد یکی از گرانبهایترین گوهـر صنایع برجسته محسوب میدارد از پیشکشی شما بی نهایت متشکرم و آنرا بعنوان اثری از روابط دوستانه بین دو کشورمان بیادگار نزد خود نگاه میدارم.

دوست صمیمی شما چیانگ کای شک

پس باتوجه به تقدیر نامه های بالا کاملاً دریافتیم که باید وجود این استادان نایاب را گرامی داشته و در عمل بیش از آنچه تصور رود آنرا تقویت و تشویق کنیم زیرا علاوه بر شناسائی کشور باستانی تحکیم و حسن روابط دول خارج نهایت موثر خواهند بود . طبق اطلاع عمل کارهای آقای مصورالملکی در برابر سفارش های خارجی تهیه و بنخارج ارسال می شود چون در خارج علاقمندان بسیاری پیدا کرده است .

این بود مختصری از احوال استاد نامبرده و ما توفیق و سعادت آقای مصورالملکی را از قادر متعال مسئلت مینمائیم .

بتاریخ پنجم اسفند ماه ۱۳۲۷

حمدرضا-میرزا زمانی